

Ako pracovať s e-bookmi Príbehmi k poznaniu? www.eduma.sk

**Storytelling je nástrojom zmeny.
Rozprávanie príbehu je jedným z najlepších
spôsobov ako nájsť nové nápady.**

Richard Branson

Príbehy v sérii e-bookov s názvom Príbehmi k poznaniu sú prepismi rozhovorov s ľuďmi, ktorí v našej spoločnosti prekonávajú dennodenné prekážky v dôsledku fyzickej, zdravotnej, kultúrnej, sociálnej, náboženskej alebo etnickej inakosti. Každý z príbehov a práca s ním sa prenáša do nášho myslenia, postojov a pripravuje nás na rolu možného spolužiaka, partnera, rodiča, zamestnanca či zamestnávateľa človeka s telesným alebo zmyslovým hendikepom, prípadne s inou národnosťou alebo vierovyznaním či inou prekážkou.

Cez autentické príbehy v e-bookoch pracujeme s hodnotami žiakov a študentov a súčasne ich vieme využívať v bežnom vyučovacom procese na hodinách jazykov.

Motto našich e-bookov je Počúvaj – Premýšľaj – Zmeň

Čím je písaný storytelling taký zaujímavý?

Storytelling (učenie sa cez skutočné príbehy) je jedným z mála nástrojov, ktorý **dokáže vzdelávať a zaujať všetky učiace sa typy** – vizuálne, auditívne, kinestetické. Súčasne je vhodný aj pre **rôzne vekové a vzdelávacie** skupiny. Storytelling vo vzdelávaní je vo viacerých krajinách už bežnou súčasťou formálneho vzdelávania, keďže ide o **najinteraktívnejšiu formu** procesu učenia sa.

Pridanou hodnotou práce s príbehmi v e-bookoch je, že prepájajú porozumenie k zraniteľným skupinám počas bežnej práce na hodinách jazykov (slovenského alebo cudzieho). Pedagóg tak žiakov nielen **vzdeláva**, ale aj **vychováva a vedie** ich k vnímaniu svojho okolia, pochopeniu fungovania spoločnosti a postavenia človeka v nej. Podporuje v nich motiváciu porozumieť prekážkam ľudí na okraji spoločnosti a vzbudzuje v nich chuť zaujímať sa o zraniteľných ľudí vo svojom okolí a škole. Cez využívanie reálneho a písomne spracovaného príbehu na hodinách slovenského alebo cudzieho jazyka pedagóg vysvetľuje nielen bežné učivo v predmete, ale pracuje aj na formovaní postojov, názorov a práce s informáciami o skupinách zraniteľných ľudí v spoločnosti.

Výsledkom tohto prístupu je zvýšenie aktivity samotných žiakov v oblasti participácie a podpore čitateľskej gramotnosti detí a žiakov cez inovatívne prístupy vo vzdelávacom procese.

Príbehy sú vzdelávacím nástrojom, ktorý využíva najstaršiu, najzaujímavejšiu a najefektívnejšiu metódu vzdelávania – storytelling.

Ako pracovať s e-bookmi zo série Príbehmi k poznaniu?

Výber a dostupnosť e-booku

Séria ebookov Príbehmi k poznaniu je zameraná na prácu so žiakmi a študentami špeciálne na hodinách jazykov. V praxi ide o písomné skutočne odžité výpovede o živote ľudí zo zraniteľných skupín. Každý ebook v sérii má podnázov, podľa ktorého vie pedagóg podporiť medzipredmetové vzťahy vo vzdelávacom procese. Ebooky sú koncipované tak, aby ponúkli náhľad na danú tému z rôznych uhlov pohľadu. Zabezpečujeme tak možnosť kreovania vlastného názoru a postoja žiakov a študentov na tému.

Niektoré príbehy sú spracované aj v cudzom jazyku. Učiteľ cudzieho jazyka tak môže pracovať priamo s príbehom v slovenčine a aj cudzom jazyku.

Ebooky zo série Príbehmi k poznaniu sú dostupné a voľne stiahnuteľné na stránke www.eduma.sk/ebooky/.

Bonusom je, že každý učiteľ môže so svojimi žiakmi napísať list alebo e-mail človeku z prečítaného príbehu. Sprostredkuje tak žiakom možnosť priamej interakcie s možnosťou kladenia otázok a hľadania odpovedí.

Ako pracovať s e-bookmi zo série Príbehmi k poznaniu?

Práca s príbehmi na hodinách slovenského jazyka

Slovenský jazyk a literatúra má najširšie využitie ebookov. Práca s ebookom dokáže naplniť vzdelávacie štandardy v oblasti komunikácie a práce s informáciami, čítania s porozumením, písania a hovorenia.

Pedagóg najskôr využíva príbeh, následne motivuje žiakov vyhľadávať informácie ku konkrétnemu znevýhodneniu, postihnutiu alebo kultúre. V nadväznosti na príbehy v konkrétnom ebooku motivuje žiakov spracovať diskusný príspevok, interpretáciu príbehu, opis postáv, interview s ľuďmi v okolí s obdobným príbehom, a pod. Dobrou praxou je práca s rodičmi žiakov prostredníctvom zadania domácej úlohy (napr. Žiaci, prečítajte rodičom príbeh a zistite, či poznali/poznajú osobu s podobným životným príbehom). Pedagóg tak môže rozvíjať postoje a komunikačné kompetencie žiakov následnou diskusiou o postojoch a skúsenostiach ich rodičov.

Výsledkom práce s ebookmi môže byť triedny/školský ebook s vlastnými alebo sprostredkovanými príbehmi žiakov, bývalých žiakov, učiteľov, miestnej komunity.

Výber tém e-bookov

Mladí a ľudskosť

Život s hendikepom

Bez domova do domova

Úspešní Rómovia

Život s nevyliciteľnou chorobou

Život bez domova

Seniori a mladí

Vierou k ľudskosti

Prínos pre vzdelávanie študentov univerzít

Využívanie Online živej knižnice pri príprave študentov na povolanie a profesiu má veľký vplyv na kvalitu ich prípravy. Študenti vplyvom práce s videami formujú svoje postoje a novo získané informácie prierezovo využívajú v príprave na svoje povolanie. V prípade prípravy pomáhajúcich profesionálov a pedagógov je práca s videami z Online živej knižnice odporúčaná ako integrálna súčasť vzdelávacieho procesu. Študenti cez výpovede reálnych ľudí zo zraniteľných skupín a ich blízkych osôb získavajú cenné skúsenosti a pohľad na subjektívne prežívanie hendikepu alebo inakosti v spoločnosti.

Cez metodicky spracovaný materiál sa dostávajú k témam, ktoré sú pre konkrétne zraniteľné skupiny aktuálne a doteraz neriešené. Diskutujú o možných riešeniach a v rámci svojich seminárnych alebo ročníkových prác majú motiváciu venovať sa témam, ktoré prinesú benefit pre danú cieľovú skupinu. Pedagóg tak eliminuje plagiátorstvo a súčasne využíva videá a možnosť kontaktu so Živými knihami z videí ako motiváciu študentov pracovať na téme kvalitne a hlbšie. Budúci pomáhajúci profesionáli tak získava skúsenosť s prácou a témou zraniteľných skupín už počas štúdia na reálnych potrebách, prekážkach a hľadaní efektívnych prístupov práce s prostrediami, komunitami a spoločnosťou.

Výsledkom práce s Online živou knižnicou sú budúci pomáhajúci profesionáli a pedagógovia, ktorí:

- Rozumejú inkluzívnemu prístupu, vedia ho aplikovať v praxi na rôzne skupiny v rôznom veku na úrovni triedy, školy, komunity, spoločnosti
- Rozumejú prežívaniu zraniteľných skupín, ktoré prekonávajú bariéry intolerancie a vedia efektívne pracovať s prostrediami, ktoré ich ovplyvňujú
- Rozumejú komplexnosti prekážok a sú orientovaní na hľadanie riešení so zapájaním iným sektorov a partnerov

Vedeli ste, že

Online živá knižnica má svoje miesto aj pri príprave budúcich architektov, politológov, žurnalistov, dizajnéri, ekonómov alebo právnikov?

Metodické materiály na portáli podporujú u študentov týchto profesií získanie vedomostí o špecifikách zraniteľných skupín.

Prínos pre vzdelávaní zamestnancov

Príbehy v Online živej knižnici sú vhodné pri príprave **zamestnancov firiem** so spoločenskou zodpovednosťou alebo rozvoji zamestnancov v prístupe ku zákazníkom alebo zamestnancom so špecifickými potrebami. Zamestnanci firiem získajú dôležité vedomosti o potrebách a prežívaní zákazníkov alebo zamestnancov, ktoré vedia využiť pri budovaní inkluzívnej klímy v tímoch, či dizajne služieb pre špecifické skupiny zákazníkov.

Štruktúrou a nenáročnosťou je portál www.onlinezivakniznica.sk priestorom pre samoštúdium, ako aj osobný rozvoj ľudí v adaptačnom procese a práce s ľuďmi v manažérskych pozíciách.

Výsledkom práce s Online živou knižnicou sú zamestnanci a manažéri, ktorí:

- citlivo pristupujú k zákazníkom a klientom so špecifickými potrebami, rozumejú ich potrebám a vedia im ponúknuť produkty a služby reagujúce na ich potreby, či eliminujúce ich prekážky
- rozumejú potrebám svojich kolegov a vedia im ponúknuť cielenú a efektívnu podporu a pomoc v adaptácii, či dôležitých zmenách vo firme
- dokážu zrealizovať a zrealizovať svoje očakávania od kolegov, čím efektívne predchádzajú syndrómu vyhorenia
- aktívne spolupracujú na šírení hodnôt firmy a zapájajú sa do programov firemného programu spoločenskej zodpovednosti

**Podporujete
firemné
dobrovoľníctvo,
Dni zdravia, či
tému diverzity?**

Príbehy v Online živej knižnici vám pomáhajú motivovať zamestnancov zapájať sa do programov firemného dobrovoľníctva a otvárajú diskusiu k téme zdravia, tolerancie a diverzity vo firme.

ČO všetko nájdete na Online živej knižnici?

- Storytellingové, osobné a autentické videový povede ľudí prekonávajúcich prekážky v spoločnosti, výpovede ich rodín a blízkych osôb a výpovede pomáhajúcich profesionálov pracujúcich s danou zraniteľnou skupinou
- Videá v posunkovom jazyku, videá dabované alebo titulkované do cudzích jazykov
- Metodické materiály pre vzdelávanie žiakov základných a stredných škôl s príkladom možností využitia konkrétneho videa na rôznych predmetoch a mimoškolských aktivitách
- Metodické materiály pre vzdelávanie študentov vysokých škôl a univerzít s príkladom tém na seminárne a ročníkové práce, ktoré pokrývajú aktuálnu problematiku a cielenú prípravu na prax
- E-booky s písanými storytellingovými reálnymi a autentickými výpoveďami ľudí zo zraniteľných skupín
- Sprostredkovanie kontaktu so Živou knihou (osobou z niektorého z videí)
- Pomôcky a návrhy na aktivity so žiakmi
- Bezplatné workshopy a programy pre užívateľov Online živej knižnice
- Online podporu pre užívateľov Online živej knižnice
- Webináre pre užívateľov Online živej knižnice na témy Rómske dieťa v nerómskom prostredí, Nepočujúce dieťa v počujúcom prostredí, Projektové vyučovanie s prvkami inklúzie v matematike, dejepise, slovenskom jazyku, cudzom jazyku, geografii, technickej a umeleckej výchove

**Počuli ste už
o Vnímavej škole
alebo Vnímavej
firme?**

Eduma od roku 2017 certifikuje a rozvíja Vnímavé školy a Vnímavé firmy, ktoré cielene podporujú a rozvíjajú vnímavosť svojich žiakov, študentov alebo zamestnancov k zraniteľným skupinám v spoločnosti.

www.vnimava.sk

Zoznam užitočných a zaujímavých odkazov

- Niečo k histórii storytellingu <http://www.storytellingday.net/>
- Niečo odbornejšie o tom, ako funguje učenie cez príbehy: Rossiter, Marsha (2002). "Narrative and Stories in Adult Teaching and Learning" (PDF). *Educational Resources Information Center 'ERIC Digest'* (241).
- Storytelling očami odborníkov https://prezi.com/lvln-7xg-tr6/the-storytellers-secret/?utm_source=prezi&utm_medium=email&utm_content=16777857&utm_campaign
- Niečo prelome v pedagogike a jej súvislosti s učením cez príbehy (Franka McCourta) <http://www.ostium.sk/language/sk/ucit-pribehmi/>
- Písaný storytelling- Ebooky zo série Príbehmi k poznaniu bezplatne stiahnuteľné na www.martinus.sk
- Metodická publikácia k organizácii kontaktných Živých knižníc: HAJTMANKOVÁ, M. – MAZINIOVÁ, J. 2010. Živé knihy. Nechajme knihy rozprávať. Bratislava: IUVENTA – Štátny inštitút mládeže, 2010. ISBN:978-80-8072-069-8.
- Živé knižnice v praxi pohľadom Metodicko-pedagogického centra https://mpc-edu.sk/sites/default/files/projekty/vystup/3_ops_hanecakova_marta_ziva_kniznica.pdf

Vedeli ste, že..

Prvé ucelené metodické usmernenie ako organizovať Živé knižnice a vytrénovať Živé knihy pripravovala už v roku 2007 Janette Motlová, zakladateľka organizácie Od emócií k poznaniu – EDUMA ešte v časoch, keď pracovala ako manažérka v IUVENTE – Slovenskom inštitúte mládeže?

©Od emócií k poznaniu – Eduma, n.o.

Všetky práva na metodiky z vzdelávacieho portálu www.Onlinezivakniznica.sk
Sú vyhradené a nie je možné ich rozmnožovanie alebo verejné rozširovanie bez súhlasu organizácie.

Táto metodika bola spolufinancovaná z projektu Listen- Reflect- Change v rámci programu Erasmus+. Za obsah metodiky zodpovedá výlučne autor. Metodické materiály nereprezentujú názory Európskej komisie a Európska komisia nezodpovedá za správnosť použitých informácií, ktoré sú obsahom tejto metodiky.